

Kolláth György

Izgatás és közfelkiáltás

Egy nyeretlen dopping-jogász az osztrák sógoroktól eljött a parlamentünk előtti térre, hogy Magyarország alkotmányos intézményeivel, törvényeivel szemben lázítson. Bárki (Éva, Mária) is mondhat örültséget, visszaélve a vendégjoggal, habár Magyarország a kártékony tudatlanságban önellátó, importra nem szorulnánk. Csakhogy, amit a jogviselt matróna a képünkbe vágott, nem csupán tömény közjogi agyrém /erről majd máskor, másutt/, hanem a büntetőjogi kódexet „tesztelő” próbálkozás.

A perszóna (non grata) azt fejtegette, hogy ha forradalom van, akkor a törvények elvesztik érvényüket. Akkor (de azt sugallta: most!) közfelkiáltással mindent meg lehet változtatni, tehát a lázongó akarat a törvényekben megszabott rendtől eltérhet. Akkor ez jogos és igazságos, a nép ellenállhat a közhatalomnak, akár közfelkiáltással is kényszerítheti bármire. Csak éppen a (polgár)háborús helyzetet nem hirdette meg. Eligazította ezt a buta népet. Észre sem vette, hogy megsérthette a magyar Btk-át.

Szabad véleménynyilvánítás, hogy/ha valakinek nem tetszik az alkotmány, az országgyűlés, a miniszterelnök. Váltást szorgalmazni verbális és tettleges agresszió nélkül szabad. Párezer ember a politika periferiájáról üzenhet szóban vagy írásban: véleményüket /nem akaratukat!/ annak érdeme szerint fogják, másokéval együtt mérlegelni. Ha ezzel mégsem nyernek, a polgári engedetlenségbe belefér, hogy valaki daczból nem mos lábat, nem cserél fehérműt, nem száll fel a metróra, nem köszön az óvodában, vagy nem megy el szavazni. A közúti forgalmat megnehezítő, előre bejelentett, félútpályás „dekkolás” traktorral határeset: az út mindenkié, azé is, aki értelmes szavak helyett így fejezi ki önmagát.

Ám a rendszerváltó törvények sorában, 1989-ben újrafogalmazott büntető tényállás forradalmi hevületből sem annullálható, az idegenekre is vonatkozik, ide értve, hogy a törvény nem tudása ügyvédet sem mentesít (örüljön, ha nem súlyosbító körülmény a jogi diploma). Ez áll „***A köznyugalom elleni bűncselekmények***” fejezetcím alatt, első elemként a *Btk. 268. §-ában: Aki nagy nyilvánosság előtt, a köznyugalom megzavarására alkalmas módon törvény vagy más jogszabály, avagy a hatóság rendelkezése ellen általános engedetlenségre uszít, büntetett követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.*”

Kiegészítések a jogi szakma műfajában: A védett jogtárgy a törvény vagy más jogszabály, és a hatóság rendelkezésének tiszteletben tartása. Ez a tisztelet adja a köznyugalom alapját, a demokratikus jogállam lényegét. Minden törvényt, és más hatósági előírást be kell tartani, a személyek engedelmisséggel tartoznak a kötelező rendelkezéseknek, akkor is, ha nem értenek egyet velük. A törvény itt a jogszabályok összességét is jelenti, a hatósági rendelkezés pedig az a konkrét tartalommal bíró előírás, amely bárkire jogokat vagy kötelezettségeket állapít meg. /Erre példa a kötelező közteherviselés. Hülyítéssel jogsértésbe lovalja bele a „népét” az, aki az adó meg nem fizetésére szólít fel. A politikai tiltakozásként színlelet autómeghibásodás alkalmasint szabálysértésként büntetendő. Az ún. politikai foglyok kiszabadítására szóló lázongás: dettó./

Az ezres tömeg előtt, média-jelenléttel előadott hergelés nagy nyilvánosságnak szól, illetve számít. Célja nyilvánvaló: általános engedetlenséget szítani. Ez a bűncselekmény csak szándékosan követhető el, de külön államelleni célzatra nincs szükség. Ha még ez utóbbi is fennállna, a Btk. legsúlyosabb bűncselekményei és büntetései – pl. életfogytig tartó szabadságvesztés is – volna megállapítható, kiszabható.

Az uszítás felbujtásszerű cselekmény, amely az ember tudati, érzelmi állapotát kívánja befolyásolni oly módon, hogy a törvény, illetve a hatóság rendelkezése ellen mozgósítson. Az engedetlenség a kötelező jelleggel előírt magatartás tanúsításának kétségbe vonását, és az erre irányuló viselkedést jelenti. A bűncselekmény megvalósulásához nincs szükség arra, hogy az engedetlenségre uszítással érintetteket valóban engedetlenségre indítsa. A nagy nyilvánosság

előtti, bűnös magatartás tanúsításával a bűncselekmény befejezetté válik, miután az engedetlenség kialakulásának reális veszélye létrejött. Ezt a büntető tényállást sem az Országgyűlés, sem az Alkotmánybíróság nem helyezte hatályon kívül. A (büntető)jog lényege, hogy nem szeretni, csupán betartani kell.

La Rochefoucauld mondta a 17. században: a közepes tehetségű ember elítéli mindazt, amit nem ér fel észszel.

A szerző alkotmányjogász, ügyvéd